

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2492

Vragen van de leden **Sjoerdsma** (D66), **Bonis** (PvdA), **Van Bommel** (SP), **Voordewind** (ChristenUnie) en **Van Ojik** (GroenLinks) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *het Rapport «Detainee Treatment»* (ingezonden 26 april 2013).

Antwoord van minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 7 juni 2013)

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het artikel «U.S. Engaged in Torture After 9/11, Review Concludes»¹ en van «The Report of the Constitution Project's Task Force on Detainee Treatment», gepubliceerd op 15 april jl?²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de bevinding dat de Verenigde Staten (VS) in vele gevallen gebruik hebben gemaakt van martelpraktijken en andere vormen van ernstige inhumane behandeling tijdens de ondervraging en opvang van gedetineerden?

Antwoord 2

Deze aantijgingen over foltering en onmenselijke behandeling van gedetineerden acht het Kabinet zorgelijk. Dit rapport toont opnieuw het belang aan van het zo snel mogelijk sluiten van Guantánamo.

Vraag 3

Hoe oordeelt u over de martelpraktijken en andere vormen van ernstige inhumane behandelingen die hebben plaatsgevonden in Guantánamo Bay? Vindt u dat de VS hun internationale verplichtingen onder de Geneva Convention, de War Crimes Act en de United Nations Convention Against Torture and Other Cruel Inhuman or Degrading Treatment or Punishment artikel 1.1 en artikel 2 geschonden hebben?

¹ New York Times, 16 april 2013

² <http://detaineeetaskforce.org/read/>

Antwoord 3

Het is nu aan de Amerikaanse autoriteiten om, gezien het rapport van het *Constitution Project*, vast te stellen of inderdaad sprake is van foltering en onmenselijke behandeling in de zin van bovengenoemde verdragen.

Vraag 4

Deelt u de mening dat het vasthouden van mensen zonder aanklacht, zonder uitzicht op een proces en met slechts zeer beperkte toegang tot rechtshulp in strijd is met het internationaal recht?

Antwoord 4

De situatie op Guantánamo Bay waar gevangenen jarenlang zonder vorm van proces vastzitten, is uitermate zorgwekkend. Het Amerikaanse Hooggerechts-hof stelde in 2008 al dat detentie op Guantánamo Bay ongrondwettelijk is. Ook President Obama heeft meermaals duidelijk gemaakt dat hij van mening is dat de gevangenis op Guantánamo Bay gesloten moet worden. De Amerikaanse regering is er tot nu toe echter niet in geslaagd om de Guantánamo-gevangenen te berechten in de VS, mede vanwege beperkingen die het Congres heeft opgelegd aan het overbrengen van gevangenen naar de VS. Het Congres heeft tevens beperkingen opgelegd aan het overbrengen van gevangenen naar landen van herkomst en derde landen. Op basis van het humanitair oorlogsrecht is detentie in juridische zin om dwingende redenen van veiligheid, zonder dat dit samenhangt met een strafrechtelijk proces, geoorloofd als een uitzonderlijke maatregel. Het Kabinet benadrukt in dit verband dat een dergelijke detentie in casu conform internationaalrechtelijke waarborgen dient te worden uitgevoerd. Daaronder valt een regelmatige toetsing van de detentiegrond door een daartoe bevoegde instantie. Daar waar het humanitair oorlogsrecht niet van toepassing is, geldt het mensenrechtenregime onverkort. Zie verder antwoord op vraag 2.

Vraag 5

Had u kennis van de martelpraktijken en andere vormen van ernstige inhumane behandeling van gevangenen door de VS? Zo ja, wat heeft u met deze kennis gedaan?

Antwoord 5

Nederland heeft de zorgelijke situatie in Guantánamo Bay meermaals aangekaart bij de VS, zowel in bilateraal als multilateraal verband. Het onderwerp wordt verder in EU-verband regelmatig met Amerikaanse autoriteiten besproken in het kader van de dialoog over internationaal recht en terrorismebestrijding.

Vraag 6 en 7

Wat is uw mening over het inzetten van medisch personeel tijdens martelingen en andere vormen van ernstige inhumane behandeling in Guantánamo Bay ten behoeve van de ondervragers en niet ten behoeve van de ondervragden?

Hoe plaatst u de inzet van medisch personeel binnen het kaders van het internationale recht en het medisch recht? Vindt u dat er sprake is van schendingen van deze rechtskaders?

Antwoord 6 en 7

Het Kabinet kan dit op basis van onafhankelijke informatie bevestigen noch beoordelen. In algemene zin hebben medici de ethische plicht om op geen enkele wijze betrokken te zijn bij marteling of andere vormen van wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing. Dergelijke betrokkenheid zou ook een misdrijf op basis van het internationaal recht vormen.

Vraag 8 en 9

Wat is het huidige kabinetsstandpunt ten aanzien van de gevangenis Guantánamo Bay? Bent u bereid er bij de VS op aan te dringen maatregelen te nemen om de situatie van deze gevangenen te verbeteren en welke maatregelen bent u bereid daartoe te nemen?

Heeft u er bij uw Amerikaanse ambtgenoot op aangedrongen Guantánamo Bay te sluiten? Zo ja, wat was zijn reactie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8 en 9

Het Kabinet stelt zich nog steeds op het standpunt dat Guantánamo Bay gesloten moet worden en steunt derhalve het recent geuite voornemen van de Obama-administratie om opnieuw samen met het Congres te zoeken naar een oplossing voor Guantánamo. De afwikkeling van de sluiting en de behandeling van gedetineerden moet in overeenstemming zijn met het internationaal recht. In contacten met de VS is bij herhaling het belang benadrukt om dit proces zoveel mogelijk te bespoedigen en dat zal het Kabinet blijven doen.

Vraag 10

Heeft Nederland in het verleden gevangenen overgedragen aan de VS die uiteindelijk zijn beland in Guantánamo Bay? Zo ja, waarom heeft Nederland hiertoe besloten en om hoeveel gevangenen gaat het?

Antwoord 10

Nee.